

Stadsbevolking

Het inwonertal in zeer sterk stedelijke gemeenten groeit minder sterk dan in gemeenten met een geringere stedelijkheid. Tegelijkertijd neemt het aandeel jongeren in de zeer sterk stedelijke gemeenten langzaam toe, terwijl het aandeel ouderen er langzaam afneemt. Verder hebben deze gemeenten relatief veel allochtonen en personen buiten een gezinsverband. Ook wonen er meer éenoudergezinnen en samenwoners met kinderen dan in de overige gemeenten.

De concentratie van mensen in onze steden neemt nog steeds toe. Zo bedroeg de bevolkingsdichtheid in de twaalf zeer sterk stedelijke gemeenten tien jaar geleden gemiddeld 'nog maar' 3 704 inwoners per vierkante kilometer. In 1998 is deze dichtheid opgelopen tot 3 789 inwoners per vierkante kilometer. In de niet stedelijke gemeenten is er van een toename in de dichtheid echter nauwelijks sprake. In 1988 is daar het gemiddeld aantal inwoners per vierkante kilometer 152 en in 1998 is dit toegenomen tot 159.

Achterblijvende groei

Ondanks de sterke toename in de concentratie van mensen in de zeer sterk stedelijke gemeenten blijft de groei van het aantal inwoners daar achter bij de landelijke bevolkingsgroei en bij die in de gemeenten met een geringere stedelijkheid. Zo was die groei in de sterk stedelijke gemeenten in de periode 1988–1998 slechts twee procent, terwijl het landelijk gemiddelde op zes procent lag.

De groei van de bevolking in de niet stedelijke gemeenten met gemiddeld vijf procent ligt overigens ook onder dat landelijk gemiddelde. Het sterkst groeide de bevolking in de matig stedelijke gemeenten. Hier is in de afgelopen tien jaar de bevolking met tien procent toegenomen.

Meer jongeren, minder ouderen

In 1998 is gemiddeld zestien procent van het aantal inwoners in de sterk stedelijke gemeenten veertien jaar of jonger. Tien jaar geleden bedroeg dat percentage nog 14,5: een toename van anderhalf procentpunt. Het percentage ouderen in die gemeenten daarentegen daalde van zestien naar veertien en een half: een afname met anderhalf procentpunt.

In de andere gemeenten zien we een tegenovergestelde ontwikkeling. Daar neemt het aandeel jongeren af en het aandeel ouderen toe. De grootste afname in het aandeel jongeren met gemiddeld bijna één procent vond plaats in de niet of weinig stedelijke gemeenten; de grootste toename in het aandeel ouderen met gemiddeld bijna twee procent in de weinig en matig stedelijke gemeenten.

Veelkleurig palet

De samenstelling van de bevolking in de zeer sterk stedelijke gemeenten is heterogener dan die in de gemeenten met een geringer stedelijk karakter. Zo bedraagt in 1998 het aantal personen van allochtone afkomst in de zeer sterk stedelijke gemeenten gemiddeld meer dan een kwart –27 procent om precies te zijn. In de niet stedelijke gemeenten zijn in dat jaar slechts drie op de honderd personen allochtoon.

Ook leven in de stad meer personen niet in een gezin. In de zeer sterk stedelijke gemeenten zijn dat er in 1998 gemiddeld bijna vier op de tien. In de niet stedelijke gemeenten leeft slechts vijftien procent buiten een gezinsverband.

In de zeer sterk stedelijke gemeenten zijn ook de gezinnen anders van samenstelling. In 1998 heeft daar bijvoorbeeld gemiddeld een derde van de gezinnen met kinderen slechts één ouder en bestaat zes procent van de gezinnen met kinderen uit samenwonende partners met minimaal één gemeenschappelijk kind. In de niet stedelijke gemeenten is de samenstelling traditioneler: gezinnen met kinderen hebben in bijna negen van de tien gevallen nog gewoon twee ouders.

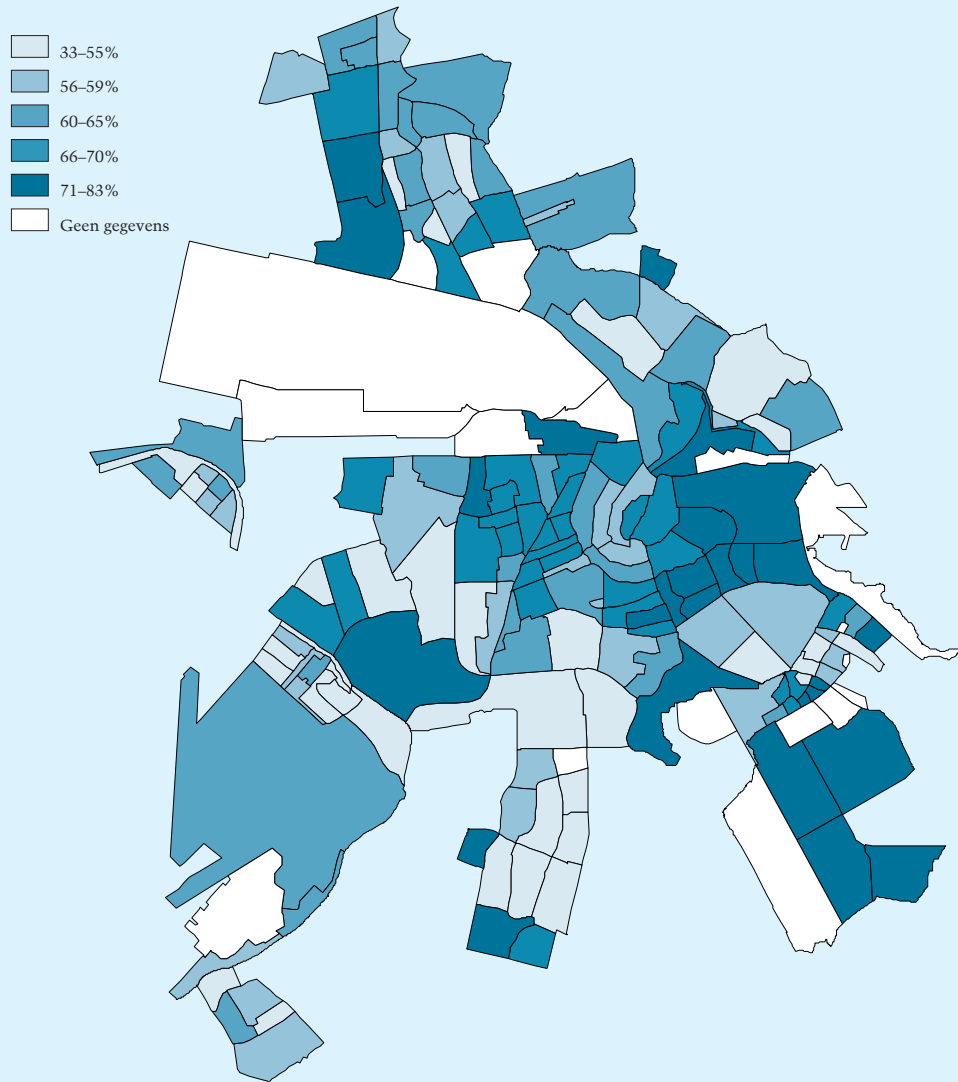
Mathieu Vliegen en Bert Erwich

Ruwweg loopt een brede westzuidas door de agglomeratie met buurten waar vooral gezinnen wonen die geen kinderen hebben. Deze 'kinderarme' as strekt zich uit van Zwanenburg in het westen naar grote delen van Amstelveen via Badhoevedorp enerzijds en Osdorp-Oost, Slotervaart, Westlandgracht en Buitenveldert met Apollobuurt anderzijds. Hij wordt onderbroken door de 'kinderrijke' buurt Sloter-/Riekerpolder. Relatief veel gezinnen zonder kinderen wonen ook in een aantal buurten in Amsterdam-Noord (Tuindorp Oostzaan, Buikslotermeer) en in het daaraan grenzende Zaandam. Deze gezinnen zijn ook te vinden in een aantal Diemense buurten met de aangrenzende Amsterdamse buurt Betondorp.

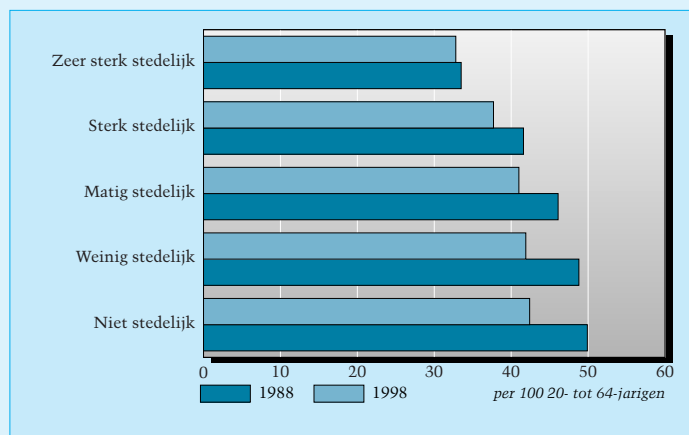
De buurten met de meeste gezinnen met kinderen liggen voornamelijk ten oosten van het centrum in de stadsdelen Oost/Watergraafmeer (Oosterparkbuurt, Dapper- en Transvaalbuurt, Weesperzijde) en Zeeburg met de aangrenzende buurt Oostelijke Eilanden. Grote delen van het stadsdeel Zuidoost (Bijlmer, Holendrecht, Gein) hebben een hoog aandeel gezinnen met kinderen, evenals een aantal buurten verspreid in het westen en zuiden van de agglomeratie. In het westen zijn dit de Spaarndammerbuurt in het stadsdeel Westerpark en De Kolenkit in het stadsdeel Bos en Lommer. In het zuiden tenslotte gaat het om een aantal Amstelveense buurten en de Amsterdamse buurt De Omval aan de rand van de agglomeratie.

Percentage gezinnen met kinderen, 1997

Agglomeratie Amsterdam

0- tot 19-jarigen naar stedelijkheid van gemeenten

65-jarigen of ouder naar stedelijkheid van gemeenten

